

EGY ÚJ TEHETSÉG MÁSODIK KÖNYVÉRŐL

Lengyel János második könyve *A valóság szaga* címmel 2006 tavaszán látott napvilágot. Alcíme – *Kisprózai vegyestál verskörettel, kárpátaljai módra* – a kötet anyagának sokműfajúságát jelzi, ugyanakkor a szerző úgynevezett „kárpátaljiságát” is, azt az emberi-alkotói magatartást, amit a hovatartozás érzésének bevallása és vállalása jellemez.

Lehet, hogy a műfajok „felvonultatása” egyazon kötetben kiváltja a „fínynyás” olvasók fintorgását, akik az egy bizonyos (kiválasztott) műfajban alkotott művek számtani és tematikai sokaságát kérhetik számon. Meggyőződésem, hogy az efféle kifogások csakis tévedésen alapulhatnak, illetve rosszindulatból fakadhatnak; ez a kötet ugyanis – szerintem – a pátriánkban művelt irodalom műfaji gazdagodását jelzi, ráadásul olvasmányként rendkívül szórakoztató és tanulságos egyszerre.

Lengyel János erőssége a szatíra, ami a kötetben néhol első szám első személyben fogalmazott monológok, máshol (ál)hírkockák, anekdoták, szómagyarázatok, epigrammák, bökversek stb. formájában nyilvánul meg. Bámulatosan vérbő, könyörtelen humorral tart görbe tükröt a társadalom elé, amelyben plasztikusan jelennek meg az intézményi és az emberi gyarlóságok. Akár fel is szisszenhetnénk, amikor egy-egy – alkotói „varázslattal” teremtett – szituációban magunkra ismerünk, és jó, ha ténylegesen felszisszenünk, de egyfajta „vigasz” lehet számunkra, hogy a szerző önmagát sem kíméli, lásd például a *Hétfő reggeli zagyaságok* című monológot vagy az epigrammák egy-egy darabját. Úgy tűnik, szatirikusként Lengyel János a pátriánkban leginkább Tárczy Andor nevével fémjelzett irányzatot folytatja, új és új leleményekkel gazdagítva azt, színesítve kishazai alkotóink palettáját.

A kötet vegyestál-mivoltának érintése után essék szó a köretről is, Lengyel János költeményeiről, amelyeket – egyetlen kivétellel – az utolsó ciklusban helyezett el. Nos, a ciklusok elé emelt *valamiről valami* című vers megformáltsága és tartalmi üzenete önmagában is meggyőzően bizonyítja a szerző poétikai adottságát: *valami szép volt / valami nem / valami mindig / valamilyen // valaba szép volt / mégis milyen / valaba úgy volt / ma meg ilyen // valami elmúlt / valami van / valami régtől / bizonytalan.*

A kötet egészének ismeretében megállapítható: Lengyel János a fiatalabb írónemzedék leghetségesebb alkotóinak egyike. (*Lengyel János: A valóság szaga. Kisprózai vegyestál verskörettel, kárpátaljai módra. Intermix Kiadó, Ungvár–Budapest, 2006.*)

KUDLA GYÖRGY